

Kommunledningskontoret
Staffan Lind

Kommunstyrelsen

Slutrapportering gällande Platsutveckling Danderyd

Ärendet

Kommunstyrelsen uppdrog den 27 november 2023 (§ 185) åt samhällsutvecklingsförvaltningen att genomföra en bred dialogprocess om platsen kring Danderyds sjukhus framtida möjligheter och betydelse för Danderyd och för regionen samt att ta fram en aktivitetsplan för utvecklingen av området som tidigare förstudie omfattat.

Genom detta ärende återrapporteras resultatet av dialogprocessen. Inom ramen för uppdraget har samverkan bland annat skett i flera formella processer som pågår i området, såsom Trafikverkets åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för E18, Region Stockholms planering av kollektivtrafiknoder samt detaljplanearbetet för Danderyds sjukhus. Uppdraget redovisas i PM *Samhällsutvecklingsförvaltningens erfarenheter kring Platsutveckling Danderyd*.

De pågående parallella processerna utgör ett planeringsfönster i frågor som rör kollektivtrafik, trafiklösningar och utvecklingsinriktning för området. Förutsättningarna för att utveckla en trafiknod är goda, men utvecklingsbar mark som kommunen själv förfogar över är begränsad och försvårar möjligheterna att omdana området utifrån förstudiens intentioner.

Kontoret föreslår att kommunen inte inväntar resultatet av de olika parallella processerna, utan att de enskilda processerna framöver kan drivas enskilt, men med ett helhetsperspektiv som kommunen ansvarar för. Eftersom uppdragets inriktning mot att utveckla området med verksamheter samt mot ett life science-kluster inte längre bedöms vara aktuell, förordar kontoret att arbetet i stället delas upp i separata projekt. Behovet av aktivitetsplan bör ses över i relation till nya uppdrag, som exempelvis kan avse lokalisering av ett nytt badhus, ytor för att möjliggöra utvecklad kollektivtrafiknod, ytor för att tillskapa parkeringsmöjligheter med flera.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av genomförd dialogprocess.
2. Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget om att ta fram aktivitetsplan för utvecklingen av området inte genomförs inom ramen för uppdraget med hänsyn till förändrade förutsättningar.

Kommunledningskontoret
Staffan Lind

Kommunstyrelsens uppdrag av den 27 november 2023 (§ 185), punkt två, om att genomföra dialogprocess och ta fram aktivitetsplan för Platsutveckling Danderyd är därmed verkställt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen gav 6 mars 2023 (§ 44) samhällsutvecklingsförvaltningen i uppdrag att genomföra en förstudie som skulle visa hur kommunen kan arbeta för att skapa förutsättningar för etablering av verksamheter, för investeringar och en framtida relevant infrastruktur i området mellan Danderyds sjukhus/Mörby station och Inverness/Mörby centrum/Danderyds kyrka.

Slutsatserna i förstudien var att det genom att utveckla området med life scienceverksamhet gavs möjligheter till en utbyggd kollektivtrafik, liksom fler grönområden, gång- och cykelstråk, tryggare gatumiljö samt ett mer levande näringsliv i kommunen. Detta skulle öka attraktiviteten för kommunens invånare och företag. Samtidigt skulle inriktningen kunna ligga till grund för att i närtid påverka frågor som exempelvis infrastruktur för planprogram för Danderyds sjukhus och kommande åtgärdsvalsstudier för E18, Roslagsbanan och stombussar/expressbussnät samt för pågående revidering av RUFS. För att stärka kommunens position inom trafikinfrastruktur var bedömningen att ett verksamhetskluster med koppling till Danderyds sjukhus skulle vara gynnsamt, med tanke på life science-sektorns starka ställning regionalt, nationellt och internationellt.

Mot bakgrund av ovanstående uppdrog kommunstyrelsen 27 november 2023 (§ 185) till samhällsutvecklingsförvaltningen att genomföra en bred dialogprocess om platsens framtida möjligheter och betydelse för Danderyd och för regionen samt en aktivitetsplan för utvecklingen av området som förstudien omfattat. Uppdraget inbegrep att, utifrån förstudie Platsutveckling Danderyd, initiera samverkan mellan berörda aktörer för utredning av den långsiktiga trafikinfrastrukturen i området.

Den 18 november 2024 (§ 178) genomfördes en skriftlig delrapportering och detta ärende avser den slutliga rapporten för Platsutveckling Danderyd.

Kommunledningskontorets utredning

Genom uppdraget har samverkan bland annat skett i flera formella processer som pågår i området som Trafikverkets åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för E18, Region Stockholms planering av kollektivtrafiknoder och detaljplanearbetet för Danderyds sjukhus. Därutöver har förvaltningen tagit erfarenheter från andra kommuners platsutvecklingsprojekt och haft nära samarbete med Danderyds sjukhus och fastighetsaktörer.

Som underlag för att pröva möjligheterna till verksamhetsutveckling har förvaltningen utrett vilken grad av exploatering i form av byggrätter som skulle krävas i området för att en partiell överdäckning ska finansieras av framtida byggnationer.

Kommunledningskontoret
Staffan Lind

Kommunledningskontorets bedömning

De pågående parallella processerna utgör ett planeringsfönster i frågor som rör kollektivtrafik, trafiklösningar och utvecklingsinriktning för området, som exempelvis Trafikverkets ÅVS för E18, Region Stockholms planering av kollektivtrafiknoder och utvecklingsplaner samt framtagande av ny detaljplan för Danderyds sjukhus.

Under ÅVS-processen har Region Stockholm sett behovet av att kollektivtrafiknoderna Danderyds sjukhus, Mörby station och Mörby centrum behöver utvecklas för att bland annat omhänderta det ökade resandet som ett större sjukhus innebär. Region Stockholm har därmed initierat samverkan med kommunen i denna fråga och arbetet förväntas påbörjas hösten 2025.

I den tidigare förstudien konstaterades att det finns goda förutsättningar för verksamhetsutveckling i området och att life science genom dess geografiska läge med anslutning till ett expanderande Danderyds sjukhus bedömdes vara en fördelaktig inriktning. Då utvecklingsbar mark som kommunen själv förfogar över är begränsad försvårar det möjligheterna att omdana området utifrån förstudiens intentioner.

Platsen kring Danderyds sjukhus har goda förutsättningar att bli en attraktiv målpunkt. En utveckling av Danderyds sjukhus som trafiknod skulle gynna Danderydsborna genom ökad tillgänglighet med kollektivtrafik och därigenom öka platsens attraktivitet. Utrymmet begränsas av nuvarande trafiklösning kring E18 och utveckling är beroende av justeringar i den befintliga trafikinfrastrukturen som till stor del härrör till E18 där Trafikverket är väghållare.

För området kring Danderyds sjukhus är både kommun, region och stat ansvariga för olika områden och därmed även för framtida investeringar. Med anledning av den komplexitet som föreligger samt att en åtgärd i ett område får följd effekter för andra områden kan det i många fall vara nödvändigt med saminvesteringar mellan dessa aktörer.

Trafikverket konstaterade i ett yttrande från 2018 att åtgärderna som föreslogs i centrala Danderydsutredningen från 2018 gällande tunnelförläggning eller överdäckning av E18 skulle utredas och finansieras av kommunen då det inte ingick i nationell plan eller länsplan. Under Trafikverkets pågående ÅVS-process har det framkommit att Trafikverkets initiala inställning till överdäckningar, tunneldragningar och att minska trafikplatsernas omfattning i området varit negativ utifrån nyttan kopplat till kostnad och byggtider.

Därav behöver planeringen för området utgå från dagens markförutsättningar med dess trafikinfrastruktur och kollektivtrafik. Förutsättningarna för att utveckla en trafiknod är goda men den volym som ett life science-kluster skulle kräva och den trafikallströmning som skulle genereras är inte rimlig med dagens markförutsättningar.

Kommunledningskontoret
Staffan Lind

Kontorets sammantagna bedömning är att en omfattande utveckling av verksamheter i området inte är rimligt utifrån de föreliggande förutsättningarna när det kommer till exempelvis trafikalstring på befintligt vägnät. Vidare ser inte förvaltningen ett behov i närtid av att utveckla verksamheter med life scienceinriktning på kommunens mark i området. Mer angelägna utredningsändamål i området kan istället vara möjligheten till ett nytt eller renoverat badhus, ytor för en utvecklad kollektivtrafiknod eller möjligheten att effektivisera markparkeringarna med flera.

Kontoret föreslår vidare att kommunen inte inväntar resultatet från de olika parallella processerna, utan att de enskilda processerna framöver kan drivas enskilt med ett helhetsperspektiv som kommunen ansvarar för. Resultatet från Trafikverkets ÅVS utgör underlag för vidare arbete med planering av mark i området.

Aktivitetsplan

Eftersom utredningen visar att de förutsättningar som låg till grund för uppdraget att utveckla markområdet för life science-verksamhet inte längre bedöms vara aktuella att gå vidare med, föreslår kontoret att uppdraget i dess nuvarande form avslutas och att arbetet i stället delas upp i enskilda projekt. Om uppdraget avslutas är det inte längre relevant att upprätta en aktivitetsplan kopplad till uppdraget utan detta bör i stället hanteras inom de nya uppdragen.

Konsekvenser för barn och unga

Slutrapporteringen i sig innebär inga direkta konsekvenser för barn och unga. Däremot har platsutvecklingen i området på sikt betydelse för barns och ungas livsmiljö, rörelsefrihet och trygghet.

Enligt barnkonventionens artikel 3 ska barnets bästa beaktas i alla beslut som rör barn. Vid kommande planeringsinsatser i området bör därför särskild hänsyn tas till barns behov av trygga, säkra och hälsosamma miljöer. Detta omfattar tillgång till god framkomlighet, trafiksäkra lösningar samt närhet till grönområden och mötesplatser som kan bidra till social gemenskap och ett aktivt vardagsliv.

I enlighet med barnkonventionens artikel 6 har barn rätt till liv, överlevnad och utveckling. Det innebär att fysisk planering och infrastrukturförändringar behöver bidra till en god och hållbar livsmiljö, där barn kan röra sig fritt och säkert i vardagen. Minskad barriäreffekt av stora trafikleder, bättre möjligheter till kollektivtrafikresande och trygga gång- och cykelstråk kan främja barns självständighet och rörelsefrihet, vilket i sin tur stärker deras utveckling och välbefinnande.

Vidare är barnkonventionens artikel 12 om barns rätt att komma till tals i frågor som rör dem relevant. I det fortsatta arbetet med platsutveckling finns möjlighet att skapa forum för dialog med barn och unga i kommunen för att

Kommunledningskontoret
Staffan Lind

fånga upp deras perspektiv på tillgänglighet, trygghet och användning av offentliga miljöer.

Sammanfattningsvis kan en långsiktig utveckling av området, om den sker med barnrättsperspektiv bidra positivt till barns säkerhet, hälsa och utveckling. Kontorets bedömning är därför att framtida projekt i området bör inkludera dialog med barn och unga för att säkerställa att deras rättigheter enligt barnkonventionen tillgodoses.

Ekonomiska konsekvenser

Slutrapporteringen innebär inga kostnader för kommunen. Vidare innehåller slutrapporteringen inga framtida uppdrag varav eventuella budgetposter för kommunen ej kan uppskattas för tillfället.

Carina Lundberg Uudelepp
Kommundirektör

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Slutrapportering gällande Platsutveckling Danderyd
2. PM, Samhällsutvecklingsförvaltningens erfarenheter kring Platsutveckling Danderyd
3. Kommunstyrelsens beslut, 2024-11-18 § 178
4. Reservation (C) KS 2024-11-18 § 178
5. Tjänsteutlåtande, Delrapportering av Platsutveckling Danderyd, 2024-10-29
6. Kommunstyrelsens beslut, 2023-11-27 § 185
7. Reservation (C) KS 2023-11-27 § 185
8. Tjänsteutlåtande, Slutredovisning av förstudie Platsutveckling Danderyd, 2023-11-07
9. Förstudie Platsutveckling Danderyd, KS 2023/0278
10. Kommunstyrelsens beslut, 2023-03-06 § 44
11. Reservation (C) KS 2023-03-06 § 44
12. Trafikverkets yttrande över åtgärdsvalsstudie för E 18 genom Danderyd, daterad 2018-06-04